

Naročnina mesečno 5 kron. Za inozemstvo se računa naročnina dvojno. - Pismenim vprašanjem znamko za odgovor. — Vse pošiljatve na naslov lista „Sedanjest“.

SEDANJOST

Oglasi: $\frac{1}{2}$ strani K 750.—, $\frac{1}{4}$ K 380.—, $\frac{1}{8}$ K 200.—. Manjši oglasi po 4 K petivrst. Pri večkratnem oglaševanju popust. Mali oglasi beseda 1 K, debelo tisk. 2 K.

!! Krščanska mati !!

Ali gledaš na to, da ni v tvoji hiši protiverskega in svobodomiselnega časopisja? V krščansko družino samo krščansko časopisje. Proč iz vernih družin z Domovino, Kmetijskim listom, Ljudskim glasom, Ponedeljkom in Novo dobo! Svobodomiselni časopisi širijo mržnjo proti duhovnikom, ki so naši dušni pastirji, širijo versko brezbriznost, ki je vir nenravnosti, podpirajo sokolstvo, ki ima glaven namen širiti brezverstvo!

Vsesrbstvo.

V zvezi z mojim delom v Jugoslovanskem odboru v Rimu je bilo tudi pazno zasledovanje mnenja svetovne javnosti glede jugoslovanskega vprašanja. Kot navdušen pristaš zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev nisem zamudil nobene priložnosti, da se vživim v naše medsebojno razmerje z vso resnostjo problema. Celota jugoslovanskega vprašanja v inozemstvu je koreninila ne tolikanj v ideji sami, kolikor v osebah, ki so jo zastopale. Jugoslovanska politika v inozemstvu je imela svoje izrazite predstavnike v osebah dr. Trumbića in Frana Supila, srbstvo je zastopal Pašić. V tem smislu so se tudi razvijala središča za širjenje ideje zedinjenja. Tako je n. pr. v Londonu obstojalo nekoliko odborov. Dr. Trumbić in Supilo, ki je že v Nišu javno izrazil svojo misel s krilatico: „Ne pod Srbijo, temveč s Srbijo!“, sta ustanovila s pomočjo nekaterih vplivnih Angležev v Londonu Jugoslovanski odbor. Ta odbor je bil v gmotnem oziru popolnoma neodvisen od srbske vlade in ž njó le v rahlih stikih, ker je srbska politika plavala še vedno v imperijalističnih vodah. Proti Jugoslovanskemu odboru se je ustanovilo v Londonu Pašićevo „Srbsko udruženje“. Obstojal pa je tudi „Bolgarski komitet“, ki pa ni mogel priti do besede radi prevelike obzirnosti angleških državnikov in politikov napram Srbiji. Tudi „Črnogorski komitet“ pod vodstvom Radovića je moral radi kralja Nikole omejiti prvotno svoje delovanje na Švico, dasi ga je podpirala gmotno in moralno srbska diplomacija. Radović končno ne prihaja v poštev, ker je bil le orodje v rokah Pašića. Z ozirom na tak protijugoslovanski aparat bi Jugoslovanski odbor končno moral deliti usodo bolgarskega komiteta kljub izdatni podpori naših rojakov v Ameriki. Toda

moč Jugoslovanskega odbora, je bila v Krek-Koroščevi akciji v domovini in posredno v klicu avstro-ogrskih Slovanov sploh: „Razrušite Avstrijo“!

Supilo je v tem čutil po nagonu moč jugoslovanske ideje, z druge strani pa je spoznal nevarnost za zedinjenje v politiki carske Rusije, katere eksponent na Balkanu je bil Pašić. Na rusko zunanjo politiko je imel odločilen vpliv sv. Sinod, čegar prva skrb je bila v pridobivanju duš za pravoslavje. Tej politiki je služil in še služi tudi Pašić. Razne Dositejade na Češkem in protikatoliško gibanje pri nas so najbolji dokaz za to. — Zato je Supilo izstopil iz Jugoslovanskega odbora, ki je moral v celoti zastopati jugoslovansko idejo. Supilo pa je stal na stališču, da je Macedonija bolgarska, ki naj postane vez za čim tesnejšo združitev vseh Jugoslovancev.

Protiutež Pašićevi politiki je Supilo iskal v Italiji, toda ta je bila že oddana... Pred vstopom Italije v vojno so se v Petrogradu določile smernice skupne politike Rusije, Italije in Srbije. Kar sta sklenila srbski poslanik Spalajković, zvest oproda Pašićev, z italijanskim ambasadorom Carlottijem, je ruski zunanji minister Sazonov pokril s svojim hrbtom. Tako je v londonsko pogodbo prišla tudi točka, da Srbija ne sme dobiti več kot 800.000 avstro-ogrskih katoličanov. S tem je Italija z ene strani dobila jamstvo, da Srbija ne bo zahtevala jugoslovanskih pokrajin, ki jih zahteva Italija zase; z druge strani pa je Rusija s Srbijo vred zadovoljila politiko sv. Sinoda, da katoličanstvu odvzame vsak vpliv na politiko pravoslavne države.

Po razpadu Rusije pa je bila srbska vlada preslaba upirati se moči jugoslovanske ideje in Pašić se je moral navidezno prilagoditi razmeram.

Javno mnenje v Italiji je bilo z razpadom Rusije popolnoma iznenadeno. Italijanska vojska je krvavela in v notranjosti se je le s težavo vzdrževalo razpoloženje za vojno. Dogodki v Avstriji so imeli mogočen odmev in z nepopisno slastjo je italijansko časopisje objavljalo svetu govore in članke dr. Kreka, dr. Korošca in škofa dr. Jegliča. Nastal je preokret v italijanskem javnem mnenju. Tako sta bila po majski dr. Krekovi deklaraciji Pašić in Radović poražena in Krfski pakt je započel zmago združenih rodo-

ljubnih jugoslovanskih mož dr. Trumbića in Supila v inozemstvu ter dr. Kreka in dr. Korošca v domovini.

Svetovno javno mnenje je bilo sicer pridobljeno, toda ne tako italijanska in srbska diplomacija, dasi je bil dr. Trumbić napram Italiji in Srbiji še preveč popustljiv. Italija se je odrekla omejevanju razširjenja srbskega državnega ozemlja po londonski pogodbi in priznala Krfski pakt, toda na ljubo Pašiću ni dovolila jugoslovanskih prostovoljskih legij, ker bi s tem morala priznati mednarodno-pravno obstojanje jugoslovanske vlade poleg srbske vlade.

Zato je tudi zagrebško Veče bilo brez odločilnega vpliva na tok dogodkov. Tako se je zgodilo, da je Pašić zopet zajahal svoje kluse.

Toda boj vsesrbstva z jugoslovanstvom še ni dobojevan. Jugoslovanska ideja je sicer trenutno nasilno pogažena s centralizmom, toda s Protičevó akcijo je vsesrbstvo že na umiku, vendar bo treba največje previdnosti in opreznosti, da se ta umik ne izvrši v nasprotno smer, ki pripravlja zadnji in morda smrtonosen udarec jugoslovanstvu. Vsesrbstvo pod krinko centralizma nam je ravnotako nevarno kot Velika Srbija z Malo Hrvatsko in Malo Slovenijo. Ako bi bilo res, da naša stranka stremi za nadvlado „klerikalizma“ v Sloveniji, mi bi že davno imeli v Ljubljani svojo vlado. Hrvate pa bi prepustili njihovi usodi. Toda naša stranka je preveč storila za Jugoslavijo, da bi se je odrekla radi strankarske koristi. Hrvatov ne izdamo! To so storili liberalci in samostojneži in v njihovem taboru so izdajalci, ki so glasovali proti temu, da se naša država imenuje z enotnim imenom Jugoslavija. Mi zahtevamo enotno državo in sicer tako, v kateri bo vsaka pokrajina imela v mejah avtonomije odločilen glas v skupni državni politiki. Pod centralizmom ima besedo samo glavno mesto države, dočim v združenju več državic prihaja v skupni državni politiki v poštev samo najmočnejša država in ta bi bila na vekov veke samo Velika Srbija. Zato je za Slovence in Hrvate Radičeva politika ravnotako pogubna, kakor centralistična politika kakoga Puclja, ki je itak samo pripraga Pašićevih zadnjih namer. Nimamo sicer nobenega vzroka dvomiti v poštev namene državnika Protića, toda uspeh njegove akcije leži predvsem v tem, v

koliko je srbska javnost sprejemljiva za pametno decentralizacijo države.

Naš boj torej ni naperjen proti pravoslavju in srbstvu, pač pa proti njunim političnim izrodkom, ker smatramo, da je katoličanstvo ter slovenstvo in hrvatstvo namenjeno višjim smotrom, kot pa robovanju komurkoli. Fran Radešek.

Ponovni protest posl. Sušnika.

G. narodni poslanec Anton Sušnik je poslal g. ministru za izenačenje zakonov kot zastopniku ministra predsednika sledečo interpelacijo:

Gospod minister! Dne 11. oktobra sem poslal na g. finančnega ministra sledeči protest. (Sledi protest, ki ga je objavil „Slovenec“ z dne 13. oktobra t. l.)

Ker do danes še nisem dobil nobenega odgovora, primoran se obrniti se na Vas, gospod minister kot zastopnika ministra predsednika in sem sloboden opozoriti Vas na sledeča dejstva:

1. Trošarina na vino se pobira samo v Sloveniji, ne na Hrvaškem in tudi ne v Srbiji.

2. Trošarine prosto je po naredbi z dne 20. nov. 1920 vse vino, ki ga producent določi za domačo porabo. Le ono vino, ki ga producent proda, zapade trošarini, za kar je seveda prodajo vina treba naznaniti na pristojno finančno oblast. **Kvantiteta vina, namenjenega za domačo porabo, je popolnoma neomejena in omejena naredba izrečno pravi, da producentu vina lastnega pridelka, ki ga rabi za svoje gospodarstvo, ni treba naznaniti.**

3. Kljub temu in v očitem nasprotju s to določbo pa je v citirani naredbi, ki je korektura prve ostrejšje naredbe z

dne 7. septembra 1920, ostal pasus, da morajo producenti vina ves svoj pridelek najkasneje v 24 urah naznaniti na pristojni užitninski urad.

4. Prestopki so se do zadnjega časa kaznovali po določenih kazenskega zakona o dohodarstvenih prestopkih, kjer je bilo mogoče tudi milostno postopanje. 8. septembra 1921. Službene Novine br. 195. pa je vlada izdala naredbo, oziroma pravilnik o splošni trošarini, ki povišuje trošarino na vino od 32 K za hl na 140. **Po tej naredbi se prestopki kaznujejo kot tihotapstvo, vsako milostno postopanje je izključeno.**

Razumljivo je, da je ta naredba o vin-ski trošarini, ki deloma sama sebi nasprotuje in deloma uvaja za prestopke drakonske kazni, vzbudila med ljudstvom velikansko nezadovoljstvo in razburjenje. — Ljudje niso mogli razumeti in tudi finančne oblasti same ne vedo razloga, zakaj je treba ves pridelek vina naznaniti tekom 24 ur, če vlada popolna svoboda glede porabe vina za dom, če ni treba za to vino plačati trošarine in tudi ne naznanjati, če je določena trošarina samo za ono vino, ki se proda. Zakaj tako kratek rok za naznanitev? Zakaj tako strašna kazen? Vstala je sumnja in se na mah polastila množice, da tu zadaj tiči nekaj, da bode morda vseeno treba plačati trošarino od vsega vina. Ker drugače, čemu naznanjati? Pa pri tej strašni draginji in pri ogromnih davkih sedaj še tako visoka trošarina na vino?! — In ljudje vina niso naznanjali!

Oblasti so naredbo tako pozno razglasile, da je bilo nemogoče ljudem raztolmačiti jo natanko in pomiriti jih niti po shodih, niti potom časopisja. Oblasti

same pa se v tem oziru niti ganile niso. Če bi se naredba začela strogo izvajati, se je pri razpoloženju ljudstva bilo bati nemirov. Zato sem se obrnil na g. finančnega ministra, da označeno naredbo takoj ukine, oziroma izpremeni.

Do danes g. finančni minister še ni ukrenil ničesar. Finančni stražniki se držijo strogo dobesedno naredbe in že skušajo vršiti kontrolo. Ljudstvo, ki se boji stroge kazni zaplembe vina, je skrajno vznemireno. Že prihajajo poročila o žalostnih dogodkih. Tako se poroča o spopadu, ki se je vršil med kmeti in finančnimi stražniki v vinskih gorinah Grčevje pri Novem mestu, kjer so bili baje trije kmetje težko ranjeni.

Da se pomiri ljudstvo in se preprečijo vsi nadaljni spopadi, se obračam na gospoda ministra predsednika ter vprašam:

1. Ali je voljan gospod minister naredbo o trošarini na vino v ministerskem svetu spraviti takoj na razgovor in zastaviti ves svoj vpliv a) da se naredba takoj ukine, oziroma izpremeni; b) da se v duhu ravnopravnosti in v smislu ustave čl. 116, ki predvideva izenačenje davkov za celo državo, izenači trošarina na vino v vsi državi; c) da se uvede amnestija za vse prestopke predpisov o prijavi vina, ki so jih zagrešili vinogradniki od septembra, oziroma novembra 1920.

2. Ali hoče g. minister storiti vse, da se takoj uvede najstrožje postopanje proti finančnim stražnikom, ki so z obo-roženo silo hoteli vršiti svojo službo in s tem že itak razburjeno ljudstvo razdražili do skrajnosti in povzročili dejanski odpor.

V Ljubljani, dne 18. oktobra 1921.

Anton Sušnik, narodni poslanec.

Mati in sin.

Resnična povest. — Spisal Kamenski.

(Dalje.)

Tudi Janezek se je učil nemško brati in pisati. Doma pa je pomagal materi pri delu, zlasti je moral pasti živlno, ki jo je večkrat tudi zgubil v gozdu. Mati ga niso preveč kregali, ker so bili dobrega srca ter so Janezka svojega edinca, radi imeli. Tako je šla domača šola h koncu. Janezek je znal dobro katekizem, znal brati, pisati in računati, še celo nemških tiskanih in pisanih črk se je naučil. Več se na dvorazredni ljudski šoli ni dalo naučiti, saj pa je bilo tudi dovolj za domače razmere in potrebe na kmetih. Gospod učitelj in duhovni gospodje so pa materi vedno prigovarjali, naj dačo Janezka v šolo v Novo mesto, ker se tako rad in lahko uči. Tudi Janezek je vedno silil v šolo. Pa mati se je bala stroškov, ker je bila revna. Sicer je bilo v tistem

času vse po ceni, stanovanje s hrano se je dobilo za 10 gl. in še ceneje, toda kedar je blaga dosti, je pa denarja malo, in tako je bilo tudi v tistih časih. Za denar je bilo silno hudo, le malokdo ga je imel dovolj, drugim je pa šla trda še za obleko, sol in davke ga ni bilo, da so se ljudje morali močno dolžiti. Kdor je imel v žepu 20 krajcarjev, se je v gostilni lanko dobro najedel in napil. To je bilo ravno narobe o tistih časih, ko je denarja preveč, blaga pa premalo.

Torej po ceni bi bila lahko mati dobila v mestu stanovanje in hrano za svojega sinka, pa še tega ni zmogla. Uboštvo je huda reč, to razume samo tisti, ki je je poskušal. V živilih bi bila mati že dala, a živil nobeden ni hotel tiste čase, ampak le denar, ker se je zanj vse kupilo. K sreči pa je imel Janezek v mestu strica, očetovega brata, ki je imel malo hišico s precejšnjim vrtom. Ta je dovolil, da sme priti Janezek v njegovo

hišo stanovat proti mali odškodnini v denarju za stanovanje, za hrano pa nekaj živil. Tako je bila prva težava premagana. Skrbna mati je dala Janezku napraviti potrebno obleko in obuvalo, pripravila nekaj živil ter jih z Janezkom vred naložila na voz, da so ga potem konji potegnili v Novo mesto.

Že leta 1745. so prosili mestni očetje frančiškane, da bi napravili gimnazijo ali latinsko šolo s šestimi razredi. Očetje frančiškani so ponudbo sprejeli, cesarica Marija Terezija pa je leta 1736 prošnjo uslišala. Mesto je sezidalo šolsko poslopje, poleg frančiškanske cerkve, ki še sedaj stoji. Leta 1778. so po naročilu cesarice prav slovesno ustanovili deško glavno šolo v gimnazijskem poslopiju. Leta 1853. so začeli zidati drugo nadstropje na gimnaziji ter naslednje leto odprli tudi osmi razred. Sedaj je pa novo gimnazijsko poslopje na drugem kraju zunaj mesta.

(Dalje prih.)

Gospodarstvo.

Korenjstvo in gomolje,

Korenjstvo se odlikuje z obilo vodo, katere ima 75 do 90 odstotkov. Korenjstvo samo na sebi ni primerna krma, ker je preveč vodena in premalo tečna. Beljakovin ima prav malo. Revna je tudi na vlakninah. S pokladanjem obilega korenstva se slabi želodec. Korenstvo pokladamo zaradi tega le poleg suhe in beljakovinate krme. Za prešiče je korenjstvo glavni živež. Mladi molzni in pitani živini tudi zelo ugaja korenjstvo. Vprežni živini jo le po malem pokladamo, ker ji ne daje moči. Pri govedih lahko obstoji polovica vsakdanje krme iz korenjstva, pri pitani živini pa še več. Pripravna krma je korenjstvo tudi za bolne živali, zlasti pri zaprtju želodca. V tem oziru je repa na prvem mestu. Krompir dajemo prešičem, drugod ga pa dajejo tudi govedu. Za krmo se odbira drobn krompir. Za prešiče ga skuhamo ali pa poparimo. Surov krompir je zlasti konjem in govedu oprezno pokladati, ker rad škoduje. Pesa je posebno dobra za molžno in pitano goved in za prešiče. Korenje je posebno dobro za prešiče in konje, kakor tudi za molžno in pitano goved. Repa je manj tečna, toda zdravo korenjstvo, katero pokladamo zlasti prešičem poleg krompirja. Poplambura jo dobra za konje in prešiče. Korenje in gomolje je lahko prebavna in zdrava krma, če le ni pokvarjena.

Društvene vesti.

Seja političnega odbora S. L. S. za novomeško okolico bo v ponedeljek 31. t. m. ob 10. uri dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. Gg. duhovniki in zaupniki se prosijo sigurne udeležbe.

Tajnik S. L. S. g. Josip Munda odhaja začasno v Ljubljano. V njegovi odsotnosti ga bo zastopal v tajništvu S. L. S. v Novem mestu urednik Fran Radešček.

Zabavni in koncertni večer priredi Katoliško prosvetno društvo 29. t. m. ob priliki triletnice našega osvobodjenja v Rokodelskem domu točno ob pol 8. uri zvečer z bogatim sporedom; klavir-solo, deklamacija, mešani pevski zbor, gosli in klavir, nagovor predsednika in končno dr. Česnikovo žaloigro „Za dom“. — Predprodajo vstopnic v Krajčevi knjigarni. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Katol. prosvetno društvo v Šmihelu priredi v nedeljo 30. t. m. Finžgarjevo igro „Veriga“. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Znanec v Šmihelu in v knjigarni Krajec v Novem mestu.

Katol. slov. izobraževalno društvo v Mokronogu otvori v nedeljo 30. oktobra ob 8. uri popoldne svojo zimsko sezono. — Spored: M. Bajuk: Vasoalec, slov. narodna, mešan zbor. Anđel Ant.: Oj jesenske duge noči, hrvatska narodna, mešan zbor. Anđel Ant.: Igra kolo, hrvatska narodna, mešan zbor. M. Bajuk:

Njega ni, slov. narodna, mešan zbor. Jakob Aljaž: Slovan na dan, moški zbor. — Ljudmila. Prizor v petih dejanjih iz dobe pokristjanjenja Slovanov. — Igra se ponovi v nedeljo 8. nov. Okoličane vljudno vabi odbor.

Tedenske novice.

Radi grčevskih dogodkov v tukajšnje preiskovalne zapore dovedeni kmetje so bili vsi takoj drugi dan izpuščeni radi pomanjkanja dokazov nasilja. Preiskava se nadaljuje.

Orožniki, da kolikor toliko opravičijo svoj nastop v Grčevju, so v okrožno sodišče na ramah prinesli kole, s katerimi so se baje uprli grčevski kmetje. Zanimivo je, kako so orožniki prišli do teh predmetov za „corpus delicti“. Ko so šli mimo Beceletove hiše, so opazili na vozu ratelj in eden orožnikov ga je vzel in zadel na ramo. Beceletova je prosila, naj ji ne jemljejo ratelj, ker ga bo zopet rabila, toda orožnik ji je odvrnil, da jih je v gozdu še dovolj. Povdarjamo, da v Beceletovi hiši ni nobenega moškega. V okrožnem sodišču pa cel kup kolov in ratljev — za zimo. Kjer ni upornikov so pa vsaj — koli!

Trošarina na vino. Predsedstvo delegacije finančnega ministrstva v Ljubljani nam je poslalo sledeče: — Po pravilniku o trošarini iz l. 1920. je oproščeno, trošarine vse vino in ves vinski mošt lanskega pridelka, ki ga vinogradnik (producent) porabi zase in za svoje gospodarstvo. Ta svoboščina je ne samo slej ko prej v polni veljavi, marveč se je s Pravilnikom iz leta 1920 nikakor nebitveno razširila tudi na vinogradnike, ki se pečajo z gostilničarsko obrtjo ali obrtoma s prodajo vina na debelo in ki doslej niso uživali nobene prostosti; razlika je le ta, da je pri tistih, ki so samo producentje, trošarine prost ves v lastnem gospodarstvu porabljeni lastni produkt, pri vinogradnikih, ki so tudi gostilničarji ali prodajalci na debelo, pa le množina, ki jo določi finančna uprava. — Vse po nekaterih krajih razširjene vesti, kakor da je trošarinska svoboščina producentov ukinjena, so torej popolnoma neosnovane in imajo svoj izvor najbrž samo v tem, da se trošarinska obveznost (t. j. obveznost plačila) zamenja s trošarinsko kontrolo, ki je že po prvotnih določbah Pravilnika zadevala tudi vinogradnika, ki je samo producent, in ga za deva še danes. Tej pa je že zadoščeno, če vinogradniki svoj pridelek takoj prijavijo pristojnemu odelku finančne kontrole in da prav tako prijavijo vsako odprodajo ali sploh oddajo vina ali vinskega mošta. S tem se ni združena nikaka nevarnost, da bi se pritegnili tudi k plačilu trošarine za vino kolikor je po zgor obrazloženih določbah davka prosto, ker prodanih množin niso zavezani zatrošariniti prodajalci marveč prejemniki. Vinogradnik, ki se ne peča z gostilničarskim obrtom ali pa z obrtno prodajo na debelo, torej sploh ne pride v položaj, da bi moral vino zatrošariniti, če morda ne zatrošarini prostovoljno prodanih množin mesto kupca. Pač pa je vinogradnik gostilničar zavezan zatrošariniti tudi od svojega pridelka one množine vina, ki jih spravi v svojo točilno klet, ali pa ki jih porabi za svoje gospodarstvo preko dovoljene množine. Zadnji primer velja seveda tudi za vinogradnike, ki obrtoma prodajajo vino na debelo. Trošarine prosto vino mora biti pri gostilničarjih in obrtnih prodajalcih na debelo ločeno od drugega vina. — Če se bodo vinogradniki ravnali po teh navodilih, se jim ni bati no-

benih konfliktov s finančno kontrolo, in kdo raznaša druge vesti, naznanite ga v lastnem interesu finančnem organom. — Da je finančna delegacija tako pojasnilo poslala časopisu takoj ob izidu naredbe, bi ne bilo nepotrebnega razburjenja in celo človeških žrtev. Sicer pa opozarjamo na protest posl. Sušnika.

Kmetijski list hinavsko obrača oči in se hučuje nad svojim ministrom Puceljem, ker je podpisal naredbo o trošarini na vino, ki je izzvala krvave dogodke v Grčevju. Kmetje! vrzite to hinavsko kunjjo na gnojšče in ob volitvah pa vso to globokožepno profitmahersko družbo liberalcev in samostojnežev iz parlamenta!

Kje je Pucelj? Radi splošne suše je posebno v Sloveniji občutno pomanjkanje krme. Kmetje so radi tega prisiljeni prodajati živino. Prišli so italijanski kupci in razmeroma dobro plačevali. Kar pa je minister mesar, je na ljubo mesarjem, prekupcem in živinskim trgovcem preprečil neposreden nakup živine in živinorejcem odjedel dobiček, ki gre v nenasiten žep mešetarjev in verižnikov. V nevarnosti pa je tudi vzreja plemenske živine, ker nimamo niti umetnih krmil. Izvoz odpadkov sladkorne pese je svoboden, na živinsko sol pa je stavljen monopol in trošarina, na poklajno apno pa še carina. Poleg vseh teh nezgod mora kmet plačevati osebno dohodnino tudi one živine, ki jo je primoran prodati radi pomanjkanja krmil. Radi vsega tega je v imenu Kmetijskih zvez in Jugoslovanskega kluba poslanec Sušnik vložil interpelacijo na ministra za kmetijstvo Pucelja, ki ne vidi bede in potrebe kmetov in ne vrši svojih dolžnosti, kakor bi moral.

Poslanec Sušnik je interveniral za pogorelee v Podljudnu pri pokrajinski upravi za Slovenijo v Ljubljani in pri merodajnih ministrstvih v Belemgradu.

Ugotavljamo, da davčne oblasti neposrednih davkov nimajo ničesar opraviti s trošarino, ki je podrejena okrajnim opravam finančne kontrole, katerim pripadajo vsi finančni organi. Naša kritika finančne uprave v uvodniku zadnje številke našega lista torej ne velja davčni oblasti v ožjem smislu te označbe glede neposrednih davkov, ampak v širšem smislu, ki vsebuje tudi posredne davke, v tem slučaju trošarino na vino.

Poroke. V Ljubljani se je poročil g. profesor Mihael Markič z gđe. Katarino Appe. — Gospa Marija Turk, trgovka in posestnica v Novem mestu: se je poročila z g. A. Kos. — G. Ludovik Kondrič, izvošček v Novem mestu, se je poročil v Ljubljani z gđe. Alojzijo Jordan. — Bilo srečno!

Umrli je č. g. Albin Ilovski, župnik v Bukovšici pri Selcah na Gorenjskem. Bil je naročnik in podpornik našega lista. Z iskreno hvaležnostjo v srečo ga priporočamo v blag spomin in molitev ter ga stavljamo za vzgled požrtvovalnosti njegovim posnemalcem! Naj v miru počiva!

Za zimsko porotno zasedanje v Novem mestu, ki se začne 21. novembra t. l., so izžrebani sledeči glavni porotniki: Pernat And., Rojec Anton, Pirc Fr., Rupena Ant., Gabrijel Jak., Kos Oroslov, Rajner Ant. ml., Klun Franc, Drašler Ivan, Sinur Jože, Podboj Jože, Dejak Franc, Prijatelj Fr., Štih Iv., Oberstar Jože, Jeršin Jože, Bizjak Jože, Potočar Martin, Fink Luka, Ilc Josip, Cesar Franc, Guštin Milan, Vardjan Franc, Banič Matija, Šiško Fr., Zalašček Ivan, Šribar Franc, Weiss Franc ml.,

Štefanič M., Kočevar Ivan, Pintar Jurij, Mazzele Julij, Bukovec Alojzij, Skubic Jože, Knez Fr., Grebenc Fr., kot namestniki: Grile Alojzij, Jeriček Ant., Pauček Jan., Vovk Alojz, Jakše Karl, Jeriček Jan., Žibert Karl, Fabjan Jernej, Bergmann Jožef.

Požrtvovalnost dubovnika. V Baličih pri Žužemberku je te dni grozen požar uničil celo vas. Tamošnji župnik dr. Niko Erdelj je požrtvovalno pomagal pri reševanju. Ko je ravno hotel iz gorečega hleva odgnati živino, se je zrušila nanj goreča streha; zadobil je smrtno rano, kateri je podlegel.

Ljubljanski župan dr. Perič je ob priliki svoje prispege razvil svoj program in obljubil biti objektivni in nepristranski. Novomeški župan pa obljublja to storiti, kadar ga bodo volilci poslali v zaslužni pokoj, kar je z ozirom na „nategnjene žile“ že skrajni čas. Samo če ne bodo rotovske podgane dotlej snedle ameriška darila.

Razcesar Korel in njegova soproga sta vjeta in zaprta v nekem gradu na Mažarskem. Tako se je tudi ta komedija končala za — sedaj. — Če kmet stori kaj takega ga ustrelje! Korel bo pa še strašil.

Ameriški novičar.

Raznoterosti. Do sedem milijonov delavcev v Ameriki je brez posla; s tem

so jasno izražene gospodarske razmere te nekdanje obljubljenе dežele — V prvih dneh t. m. se je vršil kongres tretjerednikov v Chicagi. Zbranih je bilo 5000 zastopnikov. Otvoritevno svečano sveto mašo je bral nadškof Rev. Traeger iz Santa Fe. Tudi Slovenci so bili v častnem številu zastopani. — Vreme se je iznenadno spremenilo. Oktober je tudi Amerikancem prinesel slano, mraz dež in sneg. — Prihodnjo nedeljo bo v Jolietu sv. birma. — Rojak Ivan Pleš v Jolietu je daroval mestu na prometnem kraju lepo stavbišče, kjer bo občina napravila igrišče za otroke. — Pogreb pokojnega Jurija Flajnika v Pittsburghu je bil zelo veličasten, kakršnega ne pomnijo naši rojaki. — Cena poljskim pridelkom je na jolietškem trgu pala na predvojno ceno, ker se jih radi visokega kurza dolarja ne more izvažati.

Poročil se je v Jolietu Peter Plut iz Mačkoveca pri Suhorju z Marijo Stefanič.

Umrli so. V Jolietu Marija Račič roj. Kočevar; v Clevelandu Helena Ve-

ljak iz Bleda. Vračajoč se od svoje neveste je bil ubit Ivan Jež; v Waukeganu so našli mrtvega Josipa Korenina; v Ely je po daljši bolezni umrl Janez Šinkovec iz Brezovega dola pri Žužemberku.

V domovino se je vrnil eden najstarejših slovenskih izseljencev Fr. Vidmar. Namerava ostati v Novem mestu.

„Edinost“, ki izhaja v Chicagi, je v lepem članku priporočala našim rojakom „Sedanjost“ kot apostola pravih naukov za Dolenjce. Za laskavo pohvalo in priporočilo prisrčna hvala. Prosimo vse naše tamošnje naročnike in bratske liste v Ameriki naj v svojem krogu pridobivajo naročnikov in podpornikov, ker bomo z novim letom povečali obliko „Sedanjosti“ in s tem nudili čitateljem mnogo več in izbranega čtiva. Ameriški novičar in domače vesti naj v „Sedanjosti“ spajajo z domovino naše brate onkraj Oceana, katere iskreno pozdravljamo: Bog živi!

Dolarje po najvišjem dnevnem kurzu menja Slovenska eskromptna banka v Novem mestu.

Priporočamo Kolinske kavine izdelke.

Naročite „GLASNIK NAJSVETEJŠIH SRC“

mesečni list za obnovo družinske sreče. Maribor. Cirilova tiskarna. Letno 2 dinara.

Tiskarna — Knjigarna
Knjigoveznica

J. Krajec nasl.

Novo mesto
se priporoča.

Oglašujte v „Sedanjosti“!

POSESTVO

s hišo, s sadnim vrtom, njivo in gozdom proda Alojzij Hočevar, Krka 5. p. Novo mesto.

Trgovina ALFONS OBLAK
v Novem mestu

priporoča špecerijsko, kolonijalno
in galanterijsko blago.
Točna in solidna postrežba!

Mesnate in klobasarske izdelke, slanino

la mast (specialna znamka)

Novost prvovrstne mesnate konzerve

prave kranjske klobase priporočajo vedno sveže, takoj dobavljive po najnižjih dnevnih cenah!

Zahtevajte **Tovarna konzerv in mesnih izdelkov d. z o. z.** cenike!
Vrhnika, Jugoslavija.

Gospodarska Zveza, podružnica Novo mesto

se je preselila

iz svojih dosedanjih prostorov v Kandiji
v lastno hišo v Novem mestu na Glavnem trgu bivši hotel Ferlič

kjer je otvorila v moderno opremljenih prostorih poseben oddelek

za prodajo na drobno

in ima v zalogi vse špecerijsko in kolonijalno blago, mlevske izdelke, domačo mast in slanino, vino v buteljkah, likerje in malinovec.

P. n. občinstvo se opozarja na **manufakturni oddelek**, velika zaloga vsega prvovrstnega v to stroko spadajočega blaga, kot sukna, platna, barhenta, kontenine itd. itd.

Gg. trgovce opozarjamo na svojo trgovino na debelo!